

Minea svátková

Pro měsíc prosinec (1.)

- 4. prosinec – Sv. mučednic Barbory a Juliány;
ctihodného Jana Damašského
- 5. prosinec – Ctihodného Sávy Posvěceného
- 6. prosinec – Svt. Mikuláše Divotvorce
- 9. prosinec – Početí přesvaté Bohorodice
ve svaté Anně
- 12. prosinec – Ctihodného Spyridona Divotvorce,
episkopa trimyfuntského

**Část první – do svátků Narození
Rozšířená svátková minea**

Ke slávě svatě jednobytné, oživující a nerozdílné Trojice, Otce i Syna i Svatého Ducha

Překlad z církevní slovanštiny

Překladatelská poznámka. Jako předloha pro překlad posloužilo několik minejních vydání z různých dob. Hlavně však bylo použito vydání Kyjevsko-pečerské lávry z r. 1893 v reprintu Sretenského monastýru z r. 1997. Přihlíželo se též k novému kritickému ruskému zpracování, které koriguje některá místa textu dle řeckého znění. Základem pro tento český překlad posloužilo dílo archimandrity Sávy (Nerudy), které pak bylo důsledně srovnáváno s církevně-slovanskou předlohou a prošlo zásadním přepracováním a doplněním.

Biblický text paremijí byl překládán z mineje (tj. z církevně-slovanského znění).

Značka noty za textem stichiry, troparu či jiného hymnu znamená, že se tento text má v každém případě zpívat (a v notáři jsou k těmto hymnům noty).

Notový záznam svátečních prvních bohorodičňů a troparů (včetně kondaků, antifon a prokimenů pro liturgii) je v příloze – notáři (vychází souběžně jako zvláštní brožura). Použita notace dle nápěvů Gorazdova sborníku. Tropary jsou notovány na troparové nápěvy; stichiry a kondaky jsou notovány na nápěvy stichirové (v Gorazdově sborníku uvedeny v rámci večerní bohoslužby).

skutky, bohumilý Spyridone. Jako svatý kněz přinášejíci Bohu naše oběti, vyprošuješ všem Boží světlo.

Na liturgii

Blahoslavenství

Prokimen (1. hlas):

Ústa má promluví moudrost, **I** poznáním Boha poučuji srdce své.

Verš: Slyšte to všechny národy, pozor dávejte všichni, kdo žijete na zemi.

Apoštol: Žid 13,17—21

Alleluja (2. hlas):

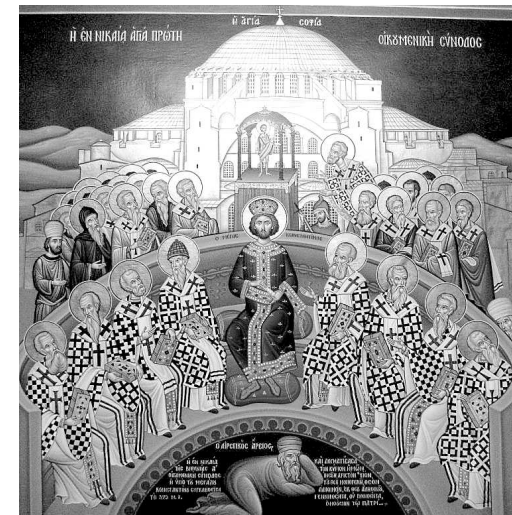
1. verš: Ústa spravedlivého vyučují moudrost, jeho jazyk vyřkne *soud* spravedlivý.

2. verš: Zákon Boha svého nosí v srdci svém, neklopýtnou nohy jeho.

Evangelium: Luk 6,17—23

Ke svatému přijímání:

V paměti věčné bude spravedlivý, pověsti špatné nemusí se bát. Alleluja (3×). (Ž 111,6—7)

»I nyní...«

Bohorodičen, nebo
křížový:

Uviděvši tebe, Ježíši, ta, která manželství nepoznala, jak jsi přibit na dřevě kříže, s pláčem zvolala: „Sladké dítě, proč jsi opustil mne, která porodila jen tebe, nepřístupné světlo bezpočátečního Otce? Pospěš a proslav se, aby obdrželi božskou slávu ti, kdo velebí tvé svaté utrpení!“

Tropar po Otčenáši

(4. hlas)

Jako pravidlo víry, obraz tičnosti a učitele zdrženlivosti zjevila tě stádcí tvému pravda skutků tvých. Proto dosáhl jsi pokorou povýšení a chudobou získal jsi bohatství. Přední z pastýřů, otče Spyridone, pros Krista Boha, aby spaseny byly duše naše.

Anebo na 1. hlas:

Pohonosný, nejposvěcenější náš otče Spyridone! Ukázal ses na prvním všeobecném sněmu jako bojovník za Pravoslaví a divotvorce. Oživil jsi mrtvou v hrobě a proměnil hada v zlato. Když jsi zpíval při liturgii svaté modlitby, andělé ti přisluhovali. Sláva Tomu, který ti dal sílu! Sláva Tomu, který tě korunoval! Sláva Tomu, který skrze tebe způsoboval uzdravení pro všechny! 🎵

Zjitří

Kondak (2. hlas)

Láskou Kristovou raněn v srdci, mysl jsi okřídil září Svatého Ducha, skrze duchovní zření jsi získal schopnost činit podivuhodné

4. prosince

**Svaté velkomučednice Barbory a Juliány († 306)
Ctihodného našeho otce Jana Damašského († 780)**

Stichiry po »Hospodine, k tobě volám« — na 6

(2. hlas) *K světicí:*

Když nejblahoslavenější Juliána hleděla na krutém a hrozném soudu na slavnou mučednici Barboru, jak snáší rány a jak je celé její tělo rozdrásáno rozličným mučením, s vroucími slzami zvolala: „Lidumilné Slovo Boží, učiň mne nyní hodnou, abych se stala její společnicí!“

Svatá Barbora i Juliána měly vpravdě shodné zbožné způsoby. Vstoupily do boje proti nepříteli, svou silou ho přemohly a staly se hodnými, aby je oslavil Kristus Bůh. Tím, že zdolaly mor zločinných vášní, dávají lék všem věřícím.

Když byl nad tebou, veledůstojná mučednice Barboro, vnesen rozsudek smrti, kterou jsi pro Krista považovala za rozkoš, plna radosti jsi chvátala dokončit svůj běh. Byvši obětována bezbožnými rukama nešlechtného otce rodného, byla jsi tím přinesena Bohu jako obětovaný nejlepší plod. Proto nyní vpravdě jásáš v nebeské svatební síni s moudrými pannami a vidíš záři Krista, ženicha svého.

(8. hlas) *K ctihodnému:*

Velemoudrý, přeslavný otče Jene! Za přispění Svatého Ducha ozdobil jsi církev skvosty duchovních písní. Tvé překrásné opěvování

Boha zní jako zvuk harfy, připomínající nejlibější Davidovy melodie svatosti. Hlahol tvých svatých písní, otče, je jako harmonie zvučících strun a uchvacuje všechny.

Slavný otče Jene! Opustiv hlučící bouři světskou, utekl ses k tišině Kristově, kde ses vpravdě obohatil Božskými viděními i svatými skutky. Věřícím z těchto pokladů podáváš nejceněnější skvosty, nejblazeňší otče ctihodný, a sám jsi jim zářícím příkladem života nádherného.

Pojďte, synové země, a zbožně dnes v písních opěvujme svatou a čestnou slavnost veledůstojného Jana, neboť on se stal hodným přijmouti pravé osvícení světlem Božím. Jak nevýslovné je, Pane, tvé milosrdenství, skrze něž jsme se naučili oslavovati tebe, nejdobrotivějšího Boha našeho!

»Sláva...« (6. hlas)

Pro Krista opustivši vlast, rodinu i jmění, Barboro, zavrhl jsi i bezbožného *rodného* otce a zamilovala sis Boha, jehož nevěstou ses stala. Za to, že jsi utrpěla *pozemskou ztrátu*, stokrát více jsi získala *od Pána*. Jeho pros, aby spasil duše naše!

»I nyní...« Bohorodičen, nebo křížový:

Uviděvši Panna a čistá Matka tvá nešlechtný lid, který tě, Spasiteli, nespravedlivě přibil na dřevo, její nitro zranil meč, jak to proročoval Simeon.

Stichiry na stichovně

Z oktoichu

cestou na soud zastavil, protože jsi s lidmi soucítil. Díky Boží prozřetelnosti jsi stanul před králem jako lékař, jako učedník Pána jsi pouhou svou přítomností modly v prach obracel a objasnil víru *na sněmu* uprostřed četných otců. Všechno ti tedy bylo možné v Kristu, který tě posiloval, jehož i nyní pros za spásu duší našich!

»I nyní...«

Bohorodičen, nebo křížový:

Uviděvši Panna tvé nespravedlivé zabití, Kriste, s pláčem k tobě zvolala: „Nejsladší dítě, jak to, že umíráš proti vší spravedlnosti? Jak to, že visíš na dřevě ty, kter-

rý jsi na vodách zavěsil celou zemi? Prosím, nesmírně milostivý dobrodinče, nenechávej samotnou mne, svou matku a služebnici!“

Stichiry na stichovně

Z oktoichu.

»Sláva...« (2. hlas)

tihodný otče, moudrý Spyridone! Svými ctnostmi stal ses nádobou svatosti mezi hierarchy. Jako církevní představený jsi vyhnal vůdce bludu a na sněmu jsi k zemi srazil Áriovo rouhání. Konal jsi zázraky skutky i slovy, a proto se přimlouvej u Spasitele, aby spaseny byly duše naše.

12. prosince

Ctihodného našeho otce Spyridona Divotvorce, episkopa trimyfuntského († 348)

Stichiry po »Hospodine, k tobě volám« — na 6

Raduj se, příklade archijerejů, nepohnutelný sloupe církve, slávo pravoslavných, prameni zázraků, nevyčerpatelný proude lásky, velejasná pochodni, božská mysl, varhany, *v nichž vane Svatý Duch!* Mírný a nehněvný, ozdobený opravdovou skromností, nebeský člověče, pozemský anděli, dělníku na vinici *Páně* a upřímný příteli Krista, jehož pros, aby udělil milost velikou těm, kdo tě uctívají!

Svatý Spyridone! Ty jsi *onen Kristem blahoslavený* mírný a tichý, jenž zemi za dědictví obdržel! Stal ses slávou *všech* mírných a tichých otců našich. Provazy svých moudrých a prostých slov a *silou* blahodati Boží jsi zardousil nejhoršího nepřítele *církve*, nejhoupější *nauku* Ária. Objasniv všem spasitelné povely Boží, odevzdal jsi je věrným křesťanům jako vznešené *učení* Ducha Svatého. Tím jsi všechny pravoslavné věřící jasem Božím osvětlil, aby oslavovali *Jediného Božského Syna čili Slovo Otcovo* jako vpravdě jednobytné s bezpočátečným Božským Otcem, dávající světu milost velikou.

Tělesné vášně umrtviv, Boží blahodati jsi mrtvé *k životu* pozdvihl, v době sucha přivolal hojný déšť a svou modlitbou zkontroloval příval řeky. Svatý otče, v noci ses ukázal zbědovanému císaři a uzdravil jej přiblížením k srdci jeho, a tak tě Pán slavně proslavil. Proto mocným hlasem uctíváme tvou památku, klaníme se i svaté a posvátné schránce s tvými ostatky, z níž vyvěrá svatý potok léchy, a *Pán nám přímlyvy tvé dává* milost velikou.

»Sláva...« (1. hlas)

Ctihodný otče, blažený a moudrý Spyridone! Pro lásku k Bohu jsi zemřelé ženě život vyprosil, hada proměnil v zlato pro toho, kdo do chudoby upadl; *abys osvobodil nevinného* jsi rozvodněný tok řeky

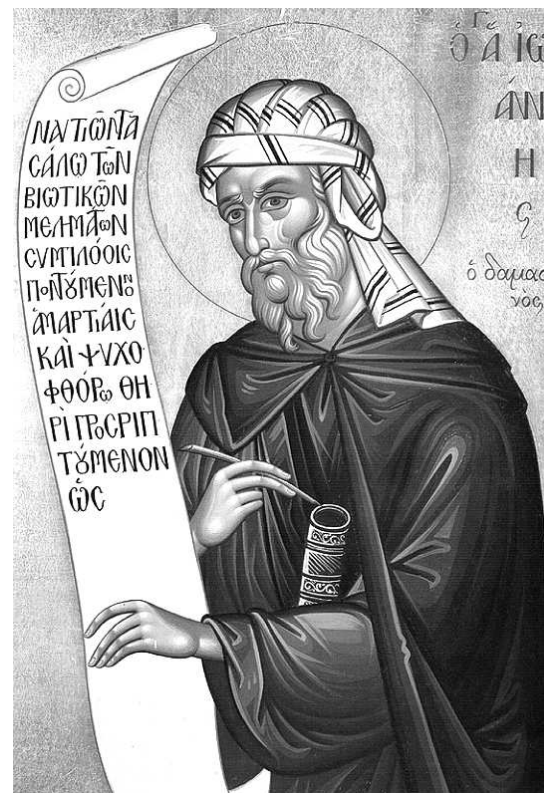
»Sláva...« (6. hlas) K světcí:

ctihodný otče! Po celé zemi roznesla se zvěst o tvém úspěšném boji *duchovním*, jímž dosáhl jsi na nebesích odměny za námahu svou. Zahubil jsi pluky démonů a dospěl k řádům andělů, pro jejichž *způsob* života jsi horlil očisťováním *duše své*. Maje smělost před Kristem Bohem, vypros pokoj duším našim!

»I nyní...« Bohorodičen, nebo křížový:

Uviděvši ta, jež tě porodila, tebe, Kriste, přibíjeného na Kříž, zvolala: „Co je to za divné tajemství, na něž hledím, synu můj? Dárce života, jak to, že umíráš, jsa tělem zavěšen na dřevě?“

Tropyary po Otčenáši

K světcí (8. hlas)

Čctívejme svatou Barboru, neboť ona, nejdůstojnější, roztrhala síť nepřítelů zbraní kříže a vyvázla z osídla, vzlétnuvši jako ptáče.

»Sláva...« Ke ctihodnému:

Pěstiteli pravoslaví, učitelé zbožnosti a čistoty, svíce světa a Bohem prodchnutá ozdobu mnišstva, moudrý Jene, jenž jsi svým učením všecko osvětlil, ó duchovní harfo, pros Krista Boha, aby spasil duše naše.

»I nyní...«

Bohorodičen, nebo křížový

Zjitřní

Kondak mučedníci

(4. hlas – stichirový)

Vyznávala jsi zbožnost opěvující Boha v Trojici, potupila jsi modly na pohan-
ských obětištích, trpitelko Barboro!
Při svém boji i přes mnohé mučení ne-
zalekla ses hrozeb svých mučitelů, ale
statečně a moudře jsi hlasitě stále vo-
lala: „Uctívám svatou Trojici,
jediného Boha!“

Kondak ctihodnému

(4. hlas – stichirový)

Opěvujeme Jana, spisovatele hymnů
a důstojného bohopravce, církev napo-
mínajícího učitele, odpůrce nepřátel
pravoslaví. Chopil se jako pera kříže
Páně a vykreslil klamnost herezí. Jako vroucí zastánce u Boha po-
dává všem odpuštění prohřešení.

Na liturgii

Blahoslavenství

Prokimen (4. hlas):

Podivuhodný je Bůh ve svatých svých, I Bůh Israele.

Verš: V chrámech dobrořečte Bohu, jenž jest Hospodinem od počátku
Israele.

Apoštol: Galat 3,23—29**Alleluja** (1. hlas):

Trpělivě očekával jsem Hospodina, a on mne vyslyšel.

Evangelium: Mar 5,24—34**Ke svatému přijímání:**

Radujte se, spravedliví, v Hospodinu. Alleluja (3×).

Na liturgii

Blahoslavenství

Prokimen (4. hlas):Podivuhodný je Bůh ve sva-
tých svých, I Bůh Israele

Verš: V chrámech dobrořečte
Bohu, jenž jest Hospodinem
od počátku Israele.

Apoštol: Galat 4,22—31 (*od
poloviny*)

Alleluja (1. hlas) (Ž 36,39):

1. *verš:* Záchrana spravedli-
vých je od Hospodina; On je
záštitou jejich v čase
soužení.

2. *verš:* Hospodin jim pomů-
že a spasí je, vysvobodí je od
hříšníků a zachová je, neboť
v něho doufali.

Evangelium: Luk 8,16—21**Zpěv ke svatému****přijímání:**

Radujte se, spravedliví,
v Hospodinu. Alleluja (3×).

deš plodnou olivou, z níž vyraší ratolest, překrásná Panna, na níž rozkveté květ *a urodí* tělesně Krista, jenž uděluje světu milost velikou!“

Toho, kdo vzejde z beder tvých, dosadím na tvůj trůn. (Ž 131,11)

Důstojný *Jáchym*, manžel *Anny*, zplodil božskou Ovečku, z níž vzejde Beránek, vpravdě živěný nevypravitelným slovem *vycházejícím z Božích úst*, jenž bude obětován za celý svět. Proto plni radosti přinášejí *spravedliví rodičové* dojatě Hospodinu neustálý chvalozpěv, že jim je darována ta, která přinese užitek lidem všem. Velebíme tedy *Annu i Jáchyma* a u víře jásáme nad svatým počítím Matky našeho Boha, která se z nich narodí a skrze ni bude v hojnosti udělována milost veliká.

»Sláva...« »I nyní...«

(2. hlas)

Dnes vypučel z Davidova kořene královský purpur, počíná rašit z Jesse tajemné poupě, z něhož rozkveté Kristus, Bůh náš, aby spasil duše naše.

Tropar po Otčenáši

(4. hlas)

Nes se rozvazují pouta neplodnosti, neboť Bůh vyslyšel *Jáchyma i Annu* a dává jim jasné zaslíbení, že stane se více, než doufali, a zrodí Bohem vyvolenou Pannu, z níž se narodí sám Nepostizitelný, stav se člověkem. Poručeno bylo andělům, aby jí zpívali: „Raduj se, blahodati plná, Pán s tebou!“

Tento tropar se zpívá bez bohorodičnu.

Zjitřní

Kondak

(4. hlas — stichirový)

Celý svět oslavuje dnes početí v Anně, jež se stalo Božím *přispěním*, neboť bude rodit tu, o níž víme, že nevýslovně porodí *vtělené Slovo Boží*.

5. prosince

**Ctihodného a bohonosného našeho otce Sávy
Posvěceného († 532)**

Na velké večerní

Blažený muž, 1. antifona

Stichiry po »Hospodine, k tobě volám« — na 8

(5. hlas)

Bohomoudrý Sávo, jenž jsi stanul *na úrovni* andělů, sídlíš se cti-hodnými, beseduješ s proroky a sdílíš dědictví mučedníků i apoštolů! Nyní přebýváš v bezvečerném světle! Směle stojíš před nade vše vytouženým Kristem, z něhož vyzařují Božské paprsky, jimiž jsi osvěcován. Bez ustání požívaje rozkoše hledět na něho, nasycuješ se jeho krásou. Přimlouvaje se teď u Krista, upros ho, cti-hodný *otče*, aby daroval církvi jednomyslnost, pokoj a milost velikou.

Bohomyslný Sávo, neuhasitelná pochodni odříkání, nejjasnější majáku monachů, jenž nás osvěcuješ paprsky lásky! Nepohnutelný sloupe trpělivosti, jenž upevňuješ a posiluješ ty, kdo tě s vírou uctívají! Poklade uzdravení, skutečný obyvateli pouště, z níž jsi učinil božský ráj, neboť vydávala svatou úrodu spasených *lidí*! Přimlouvaje se teď u Krista, upros ho, cti-hodný *otče*, aby daroval církvi jednomyslnost, pokoj a milost velikou.

Bohomoudrý Sávo, ohnivý sloupe ctností, majáku, který navádí lidi, *plavící se* na světském moři, do božského přístavu. Ó, čistý příbytku Ducha Svatého, ty jsi zdolal duchy klamu *a stal se* vůdcem monachů! Věhlasný vzore zdrženlivosti, jasná výšino pokory, prameni, z něhož prýští jezero hojného léčení. Přimlouvaje se tam u Krista, upros ho, cti-hodný *otče*, aby daroval církvi jednomyslnost, pokoj a milost velikou.

»Sláva...« (6. hlas)

Abys zachoval bez úhony, co bylo dle obrazu *Božího stvořeno*, upevnil jsi skrze půst svou mysl *v klidu a ztišení*, aby ovládla *mnohohlasný neklid* zhoubných vášní. Jedině tak lze obnovit *prvostvořenou* podobu *člověka*, a právě k tomu ses povznesl. Statečně jsi svou *lidskou* přirozenost přemáhal, spěchaje, abys horší v sobě podřídil lepšímu, a co je tělesné, podrobil duchu. Tím ses učinil vrcholkem mnišstva, obyvatelem pouště, učitelem těch, jež dobrý běh běží, a proslulým pravidlem ctnosti. Nyní pak na nebesích, otče náš Sávo, už ne jen jako v zrcadle, ale přímo jasně zříš Svatou Trojici, a bez prostředníků se přimlouváš za ty, kteří s vírou a láskou uctívají tebe.

»I nyní...« Bohorodičen

Kdož by nevelebil tebe, přesvatá Panno... (1. nedělní bohorodičen na závěr stichir na „Hospodine, k tobě volám“; tzv. dogmatik – viz oktoich, 6. hlas pro sobotu večer)

Vchod s kadidlem. Prokimen dne

Paremije

Žalmista: Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Auše spravedlivých jsou v ruce Boží a trápení se jich nedotkne. Očím nerozumných se zdá, že umřeli, a jejich odchod se pokládá za trest; když se odebrali od nás, *považuje se to za jejich zánik*; leč oni jsou v pokoji. Neboť i když přijmou před lidskýma očima utrpení, jejich naděje je naplněna nesmrtelností. I když byli poněkud ztrestáni, dojdou velikého dobrodiní, neboť Bůh je vyzkoušel a shledal, že jsou jej hodni. Zkouší je jako zlato ve výhni a přijme je jako plody obětované. Zasvítí ve chvíli, kdy jsou požití, jako když rychle vzplane *obětovaný* snopek *obilný*. Budou soudit národy a vládnout nad lidmi, a Hospodin v nich bude kralovat na věky. Ti, kdo v něho doufají, poznají pravdu, a přetrvají ti, kdož jsou v lásce jemu věrní. Neboť blahodať a milost *Boží* jest v jeho svatých a navštívení v jeho vyvolených. [3,1—10; dle pravoslavného znění v Mineji]

Žalmista: Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

žebř, připravuje se velký trůn Krále, kráší se komnata, do níž vstoupí Bůh. Nyní začíná pučet keř neshořívající, ze svého zřídla už prýští myro svatosti, jejíž řeka odpavila neplodnost bohomoudré Anny, kterou u víře velebíme.

»Sláva... I nyní...«

(2. hlas) Od Germana:

Veleslavné a od věků skryté tajemství, neznámé andělům a nesmírné pro lidi! Od dneška se v lůně čisté Anny nosí právě počatá Marie, Bohem *vyvolená* dívka, připravovaná, aby se v ní usídlil Král všech věků k obnově našeho *lidského* rodu. Očistíme svědomí své, abychom ji uprosili, volající k ní: „Jsouc zastánkyní nás křesťanů, přimlouvej se u svého Syna a Boha, aby spasil duše naše!“

Stichiry na stichovně

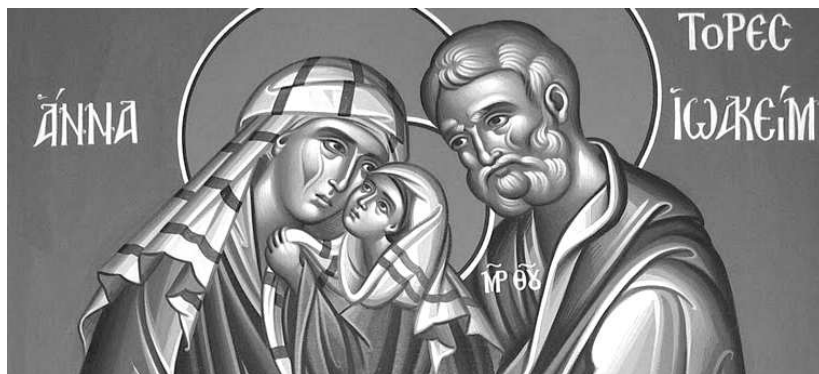
(5. hlas)

Anna, prosíc tenkrát o dítě, Boží dar, zvolala k Bohu všech a strůjci *všeho dobra*: „Adonai Savaoth! Ty znáš mou pohanu bezdětnosti, sám odejmi bolest srdce mého, sám otevři přehradu v mých útrobách a neplodnou ženu učin plodnou. Abychom to, co se narodí, přinesli ti jako dar, dobrořečice, pějícíce a jednomyslně oslavující tvoji dobrotivost, s níž uděluješ světu milost velikou.“

nou. Abychom to, co se narodí, přinesli ti jako dar, dobrořečice, pějícíce a jednomyslně oslavující tvoji dobrotivost, s níž uděluješ světu milost velikou.“

Prísahal Hospodin Davidu v pravdě své a nevezme to zpět.

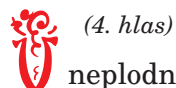
Modlila se kdysi počestná Anna s vírou, prosíc Boha o *darování mateřství*. Vtom uslyšela hlas anděla zvěstujícího, že Bůh jí dá, aby stalo, oč prosí. Beztělesný k ní slyšitelně promluvil: „Tvá modlitba se přiblížila k Bohu, neběduj tedy, zanech pláče, neboť učiněna bu-

9. prosince

Početí přesvaté Bohorodice ve svaté Anně

Stichiry po »Hospodine, k tobě volám« — na 6

(4. hlas)

Sneplodné Anně začal růst plod překonávající veškerou naději, neboť počata byla Panna, která má tělesně porodit Boha. Anna teď plna radosti září štěstím, vesele jása a hlasem mocným všechny vyzývá: „Radujte se se mnou, všechna pokolení Israele, neboť hle, tím že v lůně nosím plod, odkládám pohanu bezdětnosti. Vždyť Stvořitel ráčil vyslechnouti modlitbu mou a bolest srdce mi uzdravil, když splnil přání mé.

Bůh, který ze suché skály nechal vytrysknout zřídlu vody na poušti, daroval plod lůnu tvému, Anno, ustavičnou Pannu a Vládkyni, z níž hodlá vyvést pramen Vody spásy. Už nebudeš na zemi jako úhor neplodný, blažená Anno, už je ti cizí tvé dřívější pohanění, neboť nám vydáváš Pannu, která je úrodnou zemi, z níž vzejde Klas života. Ten pak sejme ze všech lidí jejich zostuzení tím, že z milosrdné své milosti ráčí přijmout naši podobu, vezme na sebe pokažený obraz, který se mu kdysi odcizil.

Výroky proroků se nyní naplňují, neboť v lůně Anny se právě utváří to, co bylo předpovězeno: už se tyčí hora svatá, byl postaven božský

Spravedliví žijí navěky, v Hospodinu je odměna jejich a péče o ně u Nejvyššího. Proto přijmou království nádhery a z ruky Hospodinovy korunu krásy; proto ochrání je pravicí svou a ramenem svým zaštití je. Vezme plnou zbroj svého rozhorlení a ozbrojí tvorstvo k odvetě proti nepřátelům. Oblékne se ve spravedlnost jako pancířem a jako prilbici nasadí si soud, jenž nehledí na osobnosti.

Přijme nepřemožitelný štít – svatost a důstojnost. Naostří pak náhlý hněv do kopí a přírodní svět spolu s Ním bude bojovat proti nerozumným lidem. Půjdou přímo šípy blesků a jako z dobře ohnutého luku poletí z oblaků na cíle své. Krupobití bude jako palba kamenů, plná hněvu, a padnou pod tím města. Vzedme se nevolí proti nim mořská voda; proudy je pak zatopí prudce. Proti nim povstane duch mocný jako silný vítr a rozfouká je jako smršť. Nepravost zpusťší celou zemi. Zločinnost vyvrátí trůny mocných. Slyšte tedy, králové, a pochopte to! Poučte se, soudcové končin země! Slyšte, kdo ovládáte davy a pyšníte se nad plemy národů! Neboť vláda je vám dána od Hospodina a vaše moc od Nejvyššího! [6,16—7,3 / 5,15—6,3; pravoslavné znění z Mineje]

Žalmista: Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Spravedlivý i kdyby předčasně umíral, zůstává v pokoji, neboť důstojnost stárí netkví v dlouhověkosti a neměří se počtem let. Moudrost člověka – to jsou pravé úctyhodné šediny; život neposkvrněný – to je pravá zralost stárí. Kdo se stal příjemným

Bohu, je *jím* oblíben. A protože žil uprostřed hříšníků, byl přemístěn. Byl vytržen *odtud*, aby špatnosti nezměnily jeho uvažování, a lsti, aby neoklamaly jeho duši. Vábení špatností totiž zatemňuje dobro a žádostivé představy zkazí mysl neponičenou zlem. Kdo se rychle stane dokonalým, naplnil dlouhá léta, ač zemřel brzy. Vždyť příjemnou se stala jeho duše Hospodinu, a proto pospíchal z prostředí lsti *a zla*. Když to lidé viděli, nepochopili to, dokonce jim ani na mysl nepřišlo, že blahodať a milost *Boží* je se svatými jeho a pečuje o vyvolené své. [Moudrost 4,7—15; dle pravoslavného znění v Mineji]

Litijní stichiry

(2. hlas) *K světcí:*

ctihodný Sávo! Podrobiv se na zemi postnímu cvičení, v proudu svých slzí utopil jsi všechny nájezdy vášní. Božský a úctyhodný žebři, po němž se vystupuje na nebe! Tvůj bohumilý život se stal všeobecně známý, poněvadž jsi v něm ukázal plody zbožnosti, jimiž léčíš neduhy vášní těch, kdo k tobě u víře volají: „Raduj se, zlatozárná hvězdo východní, jasný plamen a pastýři mnišstva! Raduj se, stále opěvovaný, nejlepší odchovanče pouště a neotřesitelný pilíři církve! Raduj se, velký průvodce těch, kdo bloudí! Raduj se, naše chloubu a zářící radosti celého světa!“

Uctívejme Sávu, anděla na zemi a Božího člověka na nebi, nádhernou ozdobu světa, štěstí blažených a chloubu postnických ctností! *Byl jako cedr, který se tělesně tyčil na poušti, ale duchovně byl zasažen v domě Božím. Kristovo stádce duchovních oveček rozšířil, neboť krásně vzrostl a rozkvetl svatostí a spravedlností.*

Blažený, Sávo posvěcený! Jediný Bůh, jenž ve svatých spočívá, našel tvou posvěcenou duši jako čistý příbytek, v němž se usídlil a naplnil jej Božskými dary, jimiž vedeš ke světlu ty, kdo tě opěvují.

»Sláva...« (2. hlas)

Uchvácen byv touhou po blaženosti přesahující každé pomýšlení, pohrdl jsi Bohu mile všemi krásami světskými, a proto jsi nebyl sveden *smyslovým* ovocem jako Adam. Hada odraziv zdrženlivostí, posvěcený Sávo, žil jsi životem andělským. Nyní ses usídlil na ne-

Zjitřní

Kondak (3. hlas – stichirový)

V Myrách jsi vykonával posvátnou službu, svatý Mikuláši! Naplňoval jsi evangelium Kristovo tím, že jsi duši svou pokládal za lid svůj a zachraňoval před smrtí *odsouzenec* neprovinilé. Tím ses posvětil, *otče* ctihodný, a stal ses velikým zasvěcencem do tajemství Boží blahodati.

Na liturgii

Blahoslavenství

Prokimen (6. hlas):

Spravedlivý veseliti se bude v Hospodinu, **I** naději svoji skládá na něho. *Verš:* Slyš, Bože, hlas můj, když prosím tebe.

Apoštol: Žid 13,17—21

Alleluja (4. hlas):

Verš 1.: Kněží tvoji oblekou se ve spravedlnost, svatí tvoji se budou radovat.

Verš 2.: Spravedlivý jako palma rozkveté, vyrosté jako cedr libánský. [Ž 131,9; 91,13]

Evangelium: Luk 6,17—23

Ke svatému přijímání:

V paměti věčné bude spravedlivý, pověsti špatné nemusí se bát. Alleluja (3×). (Ž 111,6—7)

nádobo vyvolená,
sloupe církve, dědi-
ci království! Neu-
mlkej při volání
k Pánu Bohu za
nás!

»I nyní...«
Od Byzantince:

Kde ses tu vzala,
Panno, sňatku ne-
poznávší? Kdo je
tvůj otec? A kdo
matka tvá? Jak to, že nosíš svého Tvůrce v náručí? Jak to, že nebylo
porušeno tvé lůno? Vidíme na tobě, ó nejsvětější *Matko Boží*, jak se
uskutečnila na zemi tajemství veliká, nesmírně slavná a strašná.
Připravujeme důstojný tobě dar, prosíme, aby země dala jeskyni
a nebe hvězdu. Věštcí zas chvátají z východních zemí na západ, aby
uviděli Spásu člověka, zavinutou plenkami v jesličkách.

Nyní propouštíš. Trisagion. Otčenáš a pak při požehnání chlebě:

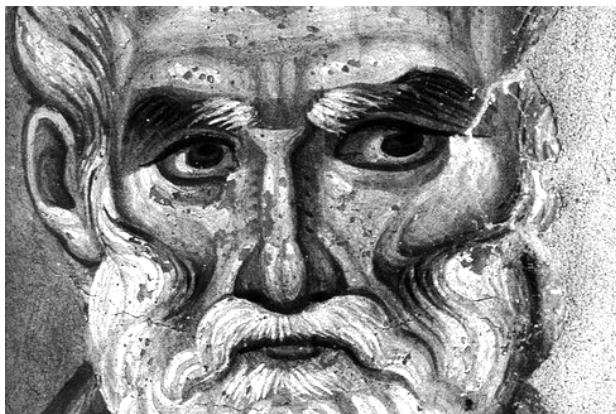
Tropar po Otčenáši (4. hlas)

Jako pravidlo víry, obraz tichosti a učitele zdrženlivosti zjevila tě
stádcí tvému pravda skutků tvých. Proto dosáhl jsi pokorou po-
výšení a chudobou získal jsi bohatství. Přední z pastýřů, otče Miku-
láši, pros Krista Boha, aby spaseny byly duše naše. (Dvakrát)

Raduj se, Bohorodice Panno... (Jednou)

*Nekoná-li se litije a požehnání chlebě, pak tropar Mikuláši jedenkrát,
»Sláva... I nyní...« a bohorodičen.*

*Pokud je sobota večer a neslouží-li se všenoční bdění, resp. nekoná-li se ne-
dělní jitřní, pak možno zpívat tropary na požehnání chlebě takto: nejprve
tropar nedělní (z oktoichu dle nastupujícího hlasu), tropar Mikuláši
a »Raduj se, Bohorodice Panno«. Není-li litije a požehnání chlebě, pak:
tropar nedělní (z oktoichu dle nastupujícího hlasu), »Sláva...« tropar Mi-
kuláši, »I nyní...« a závěrečný večerní bohorodičen (dle nastupujícího
hlasu).*

besích a požíváš rozkoše ze stromu života, přimlouvaje se u Boha za
nás, kteří u víře konáme tvou památku.

»I nyní...« Bohorodičen

Ó, nový zázraku dosud nebyvalý... (Bohorodičen nedělních stichir na sti-
chovně – viz oktoich, hlas 2.)

Stichiry na stichovně

(5. hlas)

Raduj se, nádobo postnické askeze vskutku krásnou vůni vydáva-
jící! Vzav na ramena kříž svůj a svěřiv sám sebe Vládci Kristu,
přemohl jsi tělesné smýšlení, které stahuje srdce k zemi. Duši osví-
til jsi ctnostmi a okřídli se touhou po Bohu. Pročež, nejblaženější,
všechvalný Sávo, stojíce kolem tvé nejsvětější rakve, prosíme, aby-
chom na přímluvy tvé přijati byli u Boží lidumilnosti a světu
darována byla milost veliká.

Čestná před Hospodinem jest smrt svatých jeho. (Ž 115,6)

Ukázal ses ve světě jako žhnoucí uhlík, hořící ohněm Ducha Svaté-
ho, bohonosný a bohomoudrý Sávo, osvécuješ duše, jež s vírou při-
stupují k tobě, a uvádíš je ke světlu bezvečernému. Svlažen rosou
blahodati shůry, uhasil jsi spalující uhlíky pouště, čili *démony tam
sídlící*. Za to se ti dostalo zjevného věnce vítězství od Krista, jenž
všechno řídí Božskou spravedlností svou. Pros ho, ctihodný blažený
Sávo, aby daroval duším našim milost velikou.

Blahoslavený muž, jenž se bojí Hospodina a přikázání jeho nade
vše si oblíbil. (Ž 111,1)

Bohomyslný a nejblaženější Sávo, tvůj život se nám jeví jako nebe-
tyčný žebř, po němž jsi vystoupal do výšin a stal ses hodným roz-
mlouvání s Vládce Kristem. Tvoje mysl byla osvětlena blesky, jež
tam září, a jejich paprsky jsa osvícen, naplnil ses stejným jase-
m jako andělé. Nyní zůstává v tomto světle, pros, aby s tebou sloužili
Bohu ti, kdo slaví božskou a nejposvátnější památku tvou, a světu
darována byla milost veliká.

»Sláva...« (8. hlas)

Uctíváme tě jako vůdce mnoha monachů, náš otče Sávo, neboť víme, že je vskutku správné kráčet po cestě tvé. Blahoslaven jsi, neboť ses pro Krista namáhal a moc nepřítele jsi usvědčil. Nyní s anděly rozmlouváš a jsi společníkem svatých a spravedlivých; s nimi se u Pána přimlouvej, aby se smiloval nad dušemi našimi.

»I nyní...« Bohorodičen

Ó, Panno muže nepoznavší... (Bohorodičen nedělních stichir na stichovně – viz oktoich, hlas 8.)

Tropar po Otčenáši

(8. hlas)

Proudý svých slzí jsi zúrodnil neplodnou pustinu a obdělal ji hlubokými vzdechy svými, takže dílo tvé přineslo plod stonásobný. Září zázraků stal ses svícem světa, náš otče Sávo. Pros Krista Boha, aby spasil duše naše! (Dvakrát)

Raduj se, Bohorodice Panno... (Jednou)

Nekoná-li se litije a požehnání chlebů, pak tropar Sávovi jedenkrát, »Sláva... I nyní...« a bohorodičen.

Pokud je sobota večer a neslouží-li se všenoční bdění, resp. nekoná-li se nedělní jitřní, pak možno zpívat tropary na požehnání chlebů takto: nejprve tropar nedělní (z oktoichu dle nastupujícího hlasu), tropar Sávovi a »Raduj se, Bohorodice Panno«. Není-li litije a požehnání chlebů, pak: tropar nedělní (z oktoichu dle nastupujícího hlasu), »Sláva...« tropar Sávovi, »I nyní...« a závěrečný večerní bohorodičen (dle nastupujícího hlasu).

te mi bránu, abych jí vstoupil a uviděl jako dítě Toho, jenž byl zavínut plenkami, ačkoliv drží na dlani všechno stvoření. Jeho opěvují andělé neutuchajícím hlasem jako Pána a Dárce života, který zachraňuje rod náš.

Stichiry na stichovně

(5. hlas)

Raduj se, posvěcená hlavo, čistý dome ctností, vzore nejsvětějšího kněžství, pastýři veliký, svíce zářící, jenž nosíš jméno vítězství! Ty se milostivě skláníš k prosícím, odpovídáš na prosby nemooucích, vysvoboditeli stále připravený, strážce zachraňující ty, kteří s vírou uctívají tvoji nade vše slavnou památku. Nejblazenější, pros Krista, aby seslal světu milost velikou!

Čestná před Hospodinem jest smrt svatých jeho. (Ž 115,6)

Raduj se, posvěcená mysl, čistý příbytku Trojice, sloupe církve! Věřících oporo, pomoci těch, kdo jsou poráženi nepřáteli! Hvězdo, která záblesky svých bohubých přímluv stále rozhání tmu úkladů a trápení! Světiteli Mikuláši, jsi tichý přístav, do něhož se uchylují ti, kdo jsou zmítáni vlnobitím života, a nacházejí záchranu! Pros Krista, aby udělil našim duším milost velikou!

Kněží tvoji oblekou se ve spravedlnost, svatí tvoji se budou radovat. (Ž 131,9)

Raduj se, který jsi pln božské horlivosti osvobodil z rukou kata tři muže, které chtěli kořistníci falešným udáním nespravedlivě zbavit života. Strašlivým zastáním svým jsi pak jiné odsouzence zachránil od nespravedlivého usmrcení, neboť ses císaři i správci města ve snu zjevil a pohrozil jim. Jsi pramenem, z něhož v Myrách Lykejských myro hojně prýštilo, napájelo duše a zapuzovalo zápach vášní. Mikuláši, jsi meč, který vysekával plevel klamu, vích, který odvál plevy Árioova učení. Pros Krista, aby seslal našim duším milost velikou.

»Sláva...« (6. hlas) Od Jana Monacha:

Člověče Boží, služebníku věrný, dělníku Páně a muži vytoužený,

stupky, ale tebou přesto zachraňování, pějeme společně s těmi, co žili v Myrách Lykejských, volajíce: „Přimlouvej se, aby spaseny byly duše naše!“

(4. hlas)

Otče Mikuláši! Ty jsi dárce myra nejsvětějšího Ducha, neboť v Myrách Lykejských libě voníš božskými aromaty. Jsa podoben apoštolům Kristovým, obešel jsi celý svět skrze slova o tvých zázracích. Vždyť zjevil ses ve snu i vzdáleným, jako by ti byli nablízku a vysvobodil od smrti ty, kteří byli nespravedlivým soudem vydáni smrti, a přeslavným způsobem zachraňuješ z neštěstí mnohé vzývající tebe. Pročež i nás, kteří tě povždy chválíme, osvobodíš přimlouvami svými od hrůz, jež na nás doléhají!

(8. hlas)

Plody tvé udatnosti, otče ctihodný, osvícena byla srdce věřících. Neboť kdo se kdy doslechl o nezměrné pokoře tvé, a nepodivil se při tom tvé vytrvalosti, tichosti, laskavosti k chudým a tvému povzbuzování trpících? Všechny jsi nádherně vzdělával, světiteli Mikuláši, a byl jsi za to ověnčen nevadnoucím věncem. Přimlouvej se za duše naše!

V dočasném životě *na zemi* jsi, Mikuláši, běžel *svůj duchovní závod*, aby se ti dostalo chvály od Pána *Boha našeho*, a On tě proslavil v životě nebeském a pravém. Získav tedy smělost před Ním, pros, aby spaseny byly duše naše!

»**Sláva...**« (6. hlas)

Dobrá a věrný služebníku, dělníku vinice Kristovy, tys nesl tíhu práce celého dne a rozmnožil i hřivnu tobě svěřenou. Nezaviděl těm, kteří přišli na vinici pracovat později než ty, a přesto obdrží plnou odměnu. Proto se ti otevřela nebeská brána, abys vešel v radost Pána svého; a tak, svatý Mikuláši, pros *tam Boha* za nás!

»**I nyní...**«

Sione, oslavuj! Jeruzaléme, vesel se! Město Krista Boha, pozdvihni svého zakladatele, který sebe umístil v jeskyni v jesličkách. Otevř-

Zjitřní

Kondak (8. hlas — stichirový)

Od dětství ses obětoval Bohu konáním ctností, přinášeje mu sebe jako oběť neposkvrněnou, stal ses zahradníkem pěstujícím zbožnost, Sávo blahoslavený. Tím ses učinil ctihodného mnišstva okrasou a obyvatelem pouště chvály hodným. Pročež voláme k tobě: „Raduj se, Sávo, nade všechny bohatý.“

Na liturgii

Blahoslavenství

Prokimen (6. hlas):

Čestná před Hospodinem **I** jest smrt svatých jeho.

Verš: Čím odplatím se Hospodinu za všechno, co mi prokázal?

Apoštol: Gal 5,22— 6,2

Alleluja (8. hlas; žalm 111.):

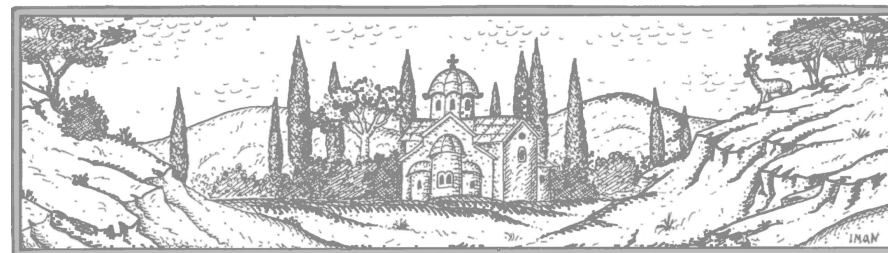
1. verš: Blahoslavený muž, jenž se bojí Hospodina a přikázání jeho nade vše si oblíbil.

2. verš: Mocné bude na zemi potomstvo jeho, rodu upřímných se dostane požehnání.

Evangelium: Mat 11,27—30

Zpěv ke svatému přijímání:

V paměti věčné bude spravedlivý, pověsti špatné nemusí se bát. Alleluja (3×). (Ž 111,6—7)

6. prosince

Svatého našeho otce Mikuláše Divotvorce, archiepiskopa Myr Lykejských, divotvorce († 345)

Rozhodne-li představený, slouží se bdění.

Na velké večerní

Blažený muž, 1. antifona.

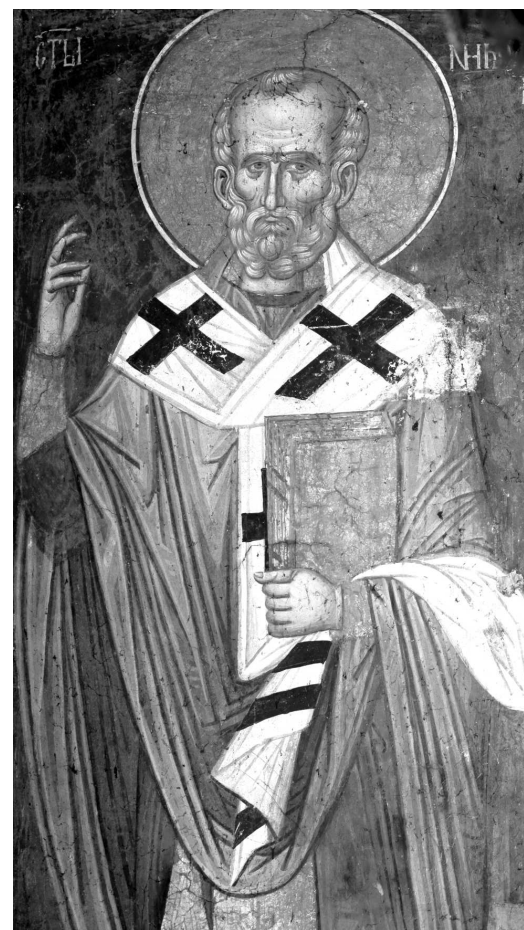
Stichiry po »Hospodine, k tobě volám« — na 8

(2. hlas)

✚ Myrách živ tělesně, byl jsi jako *vzácné* myro *posvěcující svět*. **✚** Přijav totiž *od Boha* pomazání myrem duchovním, vydáváš libou vůni *svatosti*, svatý Mikuláši, Kristův světiteli. Zástupy těch, kdo s vírou a láskou stále oslavují tvou všechvalnou památku, otče, zbavuješ přimluvami svými u Boha jejich běd, muk a soužení.

Nosíš jméno podle „vítězství“ a stal ses věřícímu lidu skutečně nepřemožitelným zastáncem v nebezpečí, svatý Mikuláši, Kristův světiteli. Kdekoliv jsi vyzván, rychle přispěješ na pomoc těm, kdo se s láskou utíkají pod záštitu tvou, neboť se věrným zjevuješ, ať je noc či den, a zachraňuješ je z úkladů a útoků.

Zjevil ses ve snu císaři Konstantinu i *správci* Aulaviovi, vyděsil je a pravil jim: „Propusťte ihned ty, jež držíte spoutané v žaláři, neboť nesmějí být nespravedlivě popraveni! Jestliže mě však, císaři, ne-

nou se stala jeho duše Hospodinu, a proto pospíchal z prostředí *lsti a zla*. Když to lidé viděli, nepochopili to, dokonce jim ani na mysl nepřišlo, že blahodat a milost *Boží* je se svatými jeho a pečuje o vyvolené své. [Moudrost 4,7—15; dle pravoslavného znění v Mineji]

Litijní stichiry

Nejprve se zazpívá stichira chrámu. Pak stichiry Mikuláši:

(2. hlas) *Od Byzantince:*

✚ Jako pravidlo víry a vzor mírnosti, světiteli Mikuláši, ukázal tě stádcí tvému Kristus Bůh. V Myrách jsi totiž byl vůní libou a všude se jasně skvějí božská tvá úspěšná díla, ó zastánce vdov a siroteků. Přimlouvej se tedy bez ustání, aby spaseny byly duše naše!

Otče Mikuláši! Tvé ostatky se staly zřídlem myra, a tím obohatily Myry Lykejské. Svým zjevením ses ve snu ukázal císaři, a vysvobodil tak od smrti, pout a žaláře nespravedlivě odsouzené a uvězněné. Leč i nyní jako tehdy zjevuj se stále ve vidění, a pros za duše naše!

Otče Mikuláši! I když mlčí už myrská země, přesto tě vzývá písněmi chvály celý svět, který jsi osvětlil mnohopočetnými zázraky, jako bys jej libou vůní myra *provanul*. My jsme sice odsouzeni svými pře-

spatřit těm, kdo ji milují. Ten, kdo ji hned z jitra hledá, neunaví se. Kdo pro ni bdí, bude brzy zbaven zármutku, neboť sama obchází a vyhledává ty, kdo jsou jí hodni, a vlídně jim zjevuje, kudy se ubírají stezky její. Zloba nikdy nepřemůže moudrost. Proto jsem se stal milovníkem její krásy. Zamiloval jsem si ji a pátral po ní od svého mládí. Nalezl jsem ji a přivedl si ji jako nevěstu svou, vždyť i Vládce všech si ji oblíbil. Je důvěrníci Božího umění a provází jeho činy. Jejím dílem jsou ctnosti. Ona vyučuje čistotě a poznání, spravedlnosti a odvaze, nad něž není nic potřebnějšího v životě lidském. Touží-li někdo po velké dovednosti, pak ona zná minulost a předvídá, co se má stát; oznamuje výklad výroků či rozluštění hádanek, dovede vyřešit záhady; chápe znamení a zázraky, zná události *prošlých* časů a let. Všem je dobrým rádcem, neboť je v ní nesmrtelnost a blahoslavenství ti skýtá, když se přidržíš jejích slov. Proto jsem rozmlouval s Hospodinem a modlil se k němu, řka z celého srdce svého: „Bože otců a Hospodine milosti, jenž učinil jsi vše slovem svým a stvořil člověka moudrostí svou, aby vládl nad tvory, jimž jsi dal vzniknout, a aby ve svatosti a spravedlnosti spravoval svět. Dejž mi moudrost, jež na trůnech tvých spoluusedá, a nevyklučuj mne ze služebníků svých, neboť jsem služebník tvůj a syn služebnice tvé. Sešli ji z nebes ze svatého sídla svého, od trůnu slávy své, aby byla stále při mně a naučila mě, co je příjemné před tebou; vedla mne k poznání a zachovala mne ve slávě tvé. Neboť veškeré myšlení smrtelníků je nesmělé a omylné jsou všechny zámysly jejich.“

[Překlad z Mineje]

Žalmista: Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Spravedlivý i kdyby předčasně umíral, zůstává v pokoji, neboť důstojnost stárí netkví v dlouhověkosti a neměří se počtem let. Moudrost člověka – to jsou *pravé úctyhodné* šediny; život neposkvřený – to je *pravá* zralost stárí. Kdo se stal příjemným Bohu, je *jím* oblíben. A protože žil uprostřed hříšníků, byl přemístěn. Byl vytržen *odtud*, aby špatnosti nezměnily jeho uvažování, a lsti, aby neoklamaly jeho duši. Vábení špatností totiž zatemňuje dobro a žádostivé představy zkazí mysl nepořádanou zlem. Kdo se rychle stane dokonalým, naplnil dlouhá léta, ač zemřel brzy. Vždyť příjem-

poslechněš, přednesu na tebe stížnost při svém hovoru s Pánem *a Bohem naším*.“

Posvěcený kazateli Kristův, slavný svatý Mikuláši, ty jsi veliký a horoucí zastánce těch, kdo upadli do neštěstí, ať jsou na zemi či se plaví, ať jsou daleko nebo se nacházejí blízko, neboť jsi nejmilostivější a nade vše silný přímluvce. Proto ve shromáždění našem voláme: „Přimlouvej se u Pána, abychom vysvobození byli od všelikých béd!“

Další stichiry

Jakými oslavnými věnci okrášlíme světitele *Mikuláše*, jenž ač tělesně zůstával v Myrách, duchovně byl *přítomen* u všech, kteří ho upřímně milovali? Opěvujeme zastánce všech a zástupce jejich *u Boha*, všech ztrápených těšitele, útočiště těch, kdo padli do neštěstí, pilíř zbožnosti, bojovníka za věřící. Pro *svatého Mikuláše* smetl útoky nepřátel Kristus, jenž má milost velikou. (*Dvakrát*)

Jakými líbeznými písněmi vychválíme světitele *Mikuláše*, bojovníka, jenž je odpůrcem bezbožnosti a obráncem zbožnosti, vrchního představitele církve, mocného zastánce *pravoslavi* a velikého učitele, který zahanbil všechny hlasatele špatné nauky*, když vymítnul Ária a jeho pomahače? Pro *svatého Mikuláše* smetl útoky nepřátel Kristus, jenž má milost velikou. [* Dosl. „zloslavné“, tj. heretické; opak *pravoslavných*]

Jakými prorockými zpěvy oslavíme světitele *Mikuláše*, který viděl to, co bylo v dáli, a neklamně prorokoval o *vzdálených* útočnících, jakoby stáli v jeho blízkosti? Pozoroval celý svět, osvobozoval všechny, na nichž pácháno bylo příkoří; zjevil se ve spánku bohomoudrému císaři a vysvobodil vězně od nespravedlivého zabití a uděluje *i nám* milost velikou.

»Sláva...« (6. hlas)

Shromáždivše se, ó milovníci svátku, opěvujme oslavnými písněmi ozdobu světitelů a slávu otců, zřídlo zázraků a velkého zastánce věrných, pravíce: „Raduj se, ochránce Myr Lykejských, důstojný vrchní představiteli *církve* a nepohnutelný sloupe! Raduj se, nejjas-

nější pochodni, jež *svými* zázraky osvěcuješ světa končiny! Raduj se, božská radosti soužených, horoucí zastánce utlačovaných. I nyní, všemi blahoslavený Mikuláši, neustávej prosit Krista Boha za ty, kteří s vírou a láskou uctívají povždy radostnou a všude oslavovanou památku tvou!“

»I nyní...«

Ueskyně, pěkně se vyzdob, ❖ neboť přichází Ovečka, nesoucí v lůně Krista.

Jesle, neste toho, ❖ který slovem svým rozvázal nás, syny země, ❖ od skutků *tvorů* němých. Pastýři, hrejte na šalmaje ❖ a buďte svědky strašného zázraku! Mudrcové Perští, ❖ přineste Králi zlato i kadidlo a myrhu, ❖ neboť se zjevil Pán, jehož matkou je Panna. K němu se sklonivši, matka jako služebnice ❖ poklonila se mu a pozdravila toho, jehož držela v náručí: „Kterak jsi byl do mě zaset ❖ a jak jsi ve mně rostl, vysvoboditeli můj a Bože?“

Vchod s kadidlem. Prokimen dne

Paremije

Žalmista: Čtení z knihy Přísloví.

Památka spravedlivého zdobena je chvalozpěvy a požehnání Hospodinovo *spočívá* na hlavě jeho. Blahoslaven je člověk, jenž našel moudrost, a smrtelník, jenž ví, co je rozum. Neboť kupovat ji lepší jest, nežli *získat* poklady zlata a stříbra. Je přece vzácnější nežli drahé kamení a všechno, *co je považováno za drahé*, jí není hodno. Dlouhověkost a *mnohá* léta života jsou v její pravici; v její levici je bohatství a sláva. Z jejích úst vychází spravedlnost, na jazyku nosí zákon i milost. Naslouchajte mi, ó dítka, neboť pravím důležité věci! Blahoslaven je člověk, který zachovává mé cesty; neboť kroky mé jsou kroky života, a co chce Hospodin, to připravuje. Pročež vás prosím a předkládám svou zvěst synům lidským, neboť jsem uchystal moudrost, a vzbudil jsem svědomí, mysl i rozum. Ode mne *pochází* svědomí i pevnost, ode mne je rozumnost, ode mne je

i síla. Miluji ty, kdož mě milují, a kdo mě hledají, nalézají blahodať. Dobráci, odhalujte vychytralost a úklady! Vy, jež nezasluhujete potrestání, nabídněte svá srdce! A opět mi naslouchajte, neboť řeknu důležité věci a otevřu ústa přímosti. Vždyť mé hrdlo si zvyklo na pravdu, lživá ústa se mi hnusí. Všechny výroky mých úst jsou spravedlivé; není v nich nic nezákonného, pokřiveného ani zvráceného. Vše je přímé těm, kdo mají pochopení, a vše je prosté těm, kdo našli

poznání. Vždyť učím vás pravdě, kéž bude vaše naděje v Hospodinu, abyste byli naplněni Duchem. [Kap. 10. Překlad z Mineje]

Žalmista: Čtení z knihy Moudrosti Šalomounovy.

Zúst spravedlivého plyne moudrost, rty moudrých mužů totiž znají blahodať. Ústa moudrých jsou poučena velemoudrostí Boží, spravedlnost je pak vysvobozuje od smrti. Když skoná spravedlivý muž, nezahyne jeho naděje; vždyť spravedlivý syn se rodí k životu; z jeho dobrých skutků se mu urodí ovoce spravedlnosti. Světlo spravedlivým stále *svítí* a od Hospodina obdrží blahodať a slávu. Jazyk moudrých pronáší jen dobré a v jejich srdci spočine rozumnost. Spravedlivá srdce miluje Hospodin; jsou mu příjemní všichni, kdož *se ubírají* cestami neposkvřenými. Moudrost Hospodinova osvěcuje tvář *člověka* rozumného. Ti, kdo po ní touží, ji začínají chápat dokonce ještě dříve, než ji poznají. Dává se snadno